

Kaupunginhallituksen lausunto arviointikertomuksessa 2024 esitettyihin kehittämisehdotuksiin ja kysymyksiin

Luku 2 Kaupunkistrategian ja talousarvion sitovien tavoitteiden toteutumisen arviointi, s. 8–19

Luku 2.1. Kaupunkistrategian toteutuminen valtuustokaudella vuosina 2022–2024 s. 9-11 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

1. Kaupungin seurantaraportin mukaan kaupunkistrategia on kehittynyt odotetusti (38 %), kehitys on ollut epäselvää (21 %), strategia on kehittynyt ei-toivottuun suuntaan (29 %) ja mittaritietoa eli vaikuttavuuden seurantamittaria ei ollut saatavissa (12 %). Kaupunkistrategian tavoitteita ei ole muutettu valtuustokaudella muun muassa koronapandemiasta ja mittavista talouden sopeutustoimista huolimatta, mitkä ovat vaikuttaneet tavoitteiden saavuttamiseen. Kuitenkaan kaupunkistrategian ei pitäisi sisältää tavoitteita tai mittareita, joiden muutoksesta ei saada tietoa tai muutosta ei voida arvioida. Kaupunkistrategiaa toteuttavia valtuuston hyväksymiä ohjelmia voisi hyödyntää enemmän myös strategian toteutumisen arvioinnissa.

Kehittämisehdotus: Kaupunkistrategian vaikuttavuusmittareista merkittävä osa (melkein 30 %) ei ole toteutunut kevääseen 2025 mennessä. Voisiko strategian väliarvioinnissa ja loppuarvioinnissa erottaa ulkoisten tekijöiden merkitystä strategian toteutumiseen ja vastaavasti kaupungin omien toimenpiteiden, joilla on ollut erityinen merkitys strategian toteutumiseen?

Voisiko kaupunkistrategian seurantaan kehittää vaikuttavuuden trendimittareita tai indeksejä, jotka kertovat kehityksestä pitkällä aikavälillä yksittäisten mittareiden lisäksi? Voisiko strategian seurannassa hyödyntää paremmin esimerkiksi sitä tietoa, mitä saadaan valtuuston hyväksymien ohjelmien toteutumisesta? Esimerkiksi hyvinvointikertomuksesta voitaisiin koota tietty indeksi kuvaamaan nuorten, työikäisten tai ikääntyneiden hyvinvointia tyytyväisyyskyselyiden lisäksi.

Vastaus:

Valtuuston hyväksymä kaupunkistrategia 2022–2025 sisältää useita mittareita, joista ei ole ollut ajantasaista tietoa saatavissa strategian toteutumisen arvioinnin yhteydessä keväällä 2025. Joidenkin mittareiden osalta mittaustapa on voinut muuttua strategiakauden aikana, jolloin mittaritiedot eivät ole olleet vertailukelpoisia. Osaan mittaritietoa saadaan takautuvasti (esim. yritysdata), jolloin strategiakaudelta ei ole tarpeeksi tuoretta tietoa saatavilla kehityksen suunnan arviointiin. Joidenkin mittareiden osalta on niiden edellyttämistä selvityksistä jouduttu säästämään osana talouden sopeuttamista. Strategian toteutumisen arviointi esiteltiin valtuustolle 17.3.2025, ja se sisältää sanalliset kuvaukset tavoitteiden etenemisestä sekä syistä mittaritietojen puuttumisen taustalla. Osana loppuarviointia on myös nostettu esiin huomioita tulosten tulkintaan, toimintaympäristön muutoksiin ja tavoitteiden ja mittareiden asetteluun liittyen.

Osana kaupunkistrategian päivitysprosessia on tarkoitus arvioida valtuustolle valmisteltavien toimenpano-ohjelmien kokonaisuutta ja niissä asetettujen tavoitteiden ja mittareiden yhteyttä kaupunkistrategiaan ja sen seurantaan.

Luku 2.2. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, s. 12–17 /

YHTEENVETO

2. Valtuuston päättämistä talousarvion 2024 sitovista toiminnallisista tavoitteista toteutui 60 prosenttia ja osittain 9 prosenttia. Resurssiviisas kaupunki strategian osioon kohdistuvat tavoitteet on saavutettu parhaiten.

Kaupunkistrategian tavoitteita ei ole valtuustokauden aikana päätetty muuttaa huolimatta merkittävistä talouden ja toiminnan sopeutustoimenpiteistä, jotka ovat vaikuttaneet myös strategian tavoitteiden saavuttamiseen. Kaupunkistrategiaan liitetyt talousarviotavoitteet ovat ohjanneet rajallisempien resurssien käyttöä.

Vastaus:

Talouden sopeuttamistoimenpiteiden yhteydessä on osana vaikutusten ennakkoarviointeja raportoitu valtuustolle myös toimenpiteiden vaikutuksista organisaatioon ja kaupunkistrategiaan. Strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä valtuusto kävi keskustelun tiukentuneen taloustilanteen vaikutuksista strategiaan ja erityisesti asetettujen mittareiden tavoitetasoihin.

Luku 2.3. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, s. 18–19 /

YHTEENVETO

3. Kaupungin investointitaso on pidetty hyvällä tasolla talouden sopeutuksesta huolimatta. Talousarvion sitovista nettoinvestointimenoista, jotka ovat 95,1 miljoonaa euroa, toteutui 75,7 miljoonaa euroa eli 79,6 prosenttia.

Vastaus:

Tilapalvelun investointimenobudjetista 37,3 miljoonaa euroa toteutui 36,9 miljoonaa euroa. Suurimpia hankkeita olivat Huhtasuon jalkapallohalli ja Cygnaeuksen koulun vanhan osan peruskorjaus, jotka valmistuivat alkuvuodesta 2025. Tilikaudella 2024 valmistui AaltoAlvarin kylpyläosaston peruskorjaus. Puolestaan rakentaminen käynnistyi Teatteritalon peruskorjauksen sekä Lohikosken päiväkodin uudisrakennuksen osalta.

Kunnallistekniikan investointeihin käytettiin noin 25,7 miljoonaa euroa eli n. 3,1 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Tulomuutosten jälkeen nettomenot alittuivat n. 3,5 miljoonalla eurolla, josta uudelleen budjetoitiin n. 2,9 miljoonaa euroa. Merkittävimmät käynnissä olevat kohteet olivat Keskussairaalantie, Hallintokorttelin alueen kadut ja Tourujoki.

Luku 3 Kaupungin ja konsernin talouden tasapainaisuuden arviointi, s. 20–29 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

4. Kaupunki on valtuustokaudella edennyt talouden tasapainottamisessa myymällä omaisuuttaan, menoja karsimalla ja veronkorotuksella. Valtuustokauden alkupuolella menoja on karsittu enemmän juusto-höylämäisesti ja valtuustokauden loppua kohden on yhteistoimintamenettelyjen turvin tehty rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia menojen vähentämiseksi.

Vuosi 2024 on toteutunut ennakoitua paremmin, kun kaupungin tulos on ylijäämäinen. Huomattava osa siitä johtuu kuitenkin arvioitua suuremmasta verotulotilityksestä ihan vuoden loppupuolella. Ilman sitä kaupunki olisi tehnyt lähes nollatuloksen. Talouden sopeutustarvetta jää silti tuleville vuosille. Onnistuneet talouden etupainotteiset sopeutustoimet vaikuttavat tuleviin vuosiin ja helpottavat siten sopeutustarvetta.

Kaupungin investointikyky on hienoisesti parantunut, mikä antaa tulevalle valtuustokaudelle mahdollisuuden päättää voimavaroista tuloa tuottaviin investointeihin, elinvoiman ja työllisyyden edistämiseen

Ehdotus: Voisiko kaupunginhallitus lausunnossaan valtuustolle arviointikertomuksesta tehdä yhteenvedon siitä, millaisin toimenpitein kaupunginhallitus aikoo varmistaa talouden tasapainaisuuden suunnitelmavuosina?

Vastaus:

Kaupunginvaltuusto on talousarviossaan ja kaupunginhallitus talousarviokehityksessään päättänyt talouden päälinjoista ja toimenpiteistä talouden tasapainon varmistamiseksi. Lisäksi kaupunginjohtaja antaa vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn jälkeen valtuustolle talousselonteon, jossa arvioidaan tulevaa talouden kehitystä ja sen edellyttämiä toimenpiteitä. Näin ollen näkisimme, että erillistä yhteenvedoa ei ole tässä vaiheessa näiden edellä mainittujen lisäksi perusteltua antaa, vaan koonti ja yhteenvedo sisältyy valmistelussa olevaan ja käsiteltäväksi tulevaan talousarvioon.

Vuoden 2025 talousarvion ja vuoden 2026 talousarviokehityksen mukaisesti kaupunki jatkaa tiukkaa taloudenpitoa. Tiukan ja vakauttavan taloudenpidon taustalla ovat mm. valtionosuusrahoitukseen, verorahoitukseen ja työllisyyden kustannuksiin liittyvät epävarmuustekijät sekä ennustetun talouskasvun viivästyminen. Talouden tasapainoon vuodesta 2027 alkaen vaikuttaa yleisen taloustilanteen kehityksen lisäksi merkittävästi valtionosuusuudistuksen toteutuminen hallitusohjelman mukaisesti.

Luku 4 Tuloksellisuusarvioinnit, s. 30–93

4.1. Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy:n tavoitteiden toteutuminen ja vaikutus hiilijalanjälkeen, s. 31–33 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

5. Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy:ssä on tehty hyvää kehitystyötä; hiilijalanjälki on pienentynyt ja tavoitteet ovat toteutuneet.

Kehittämisehdotus: Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy:n toimintaa tulee turvata siten, että hulevesien virtaamista verkostoon estetään erityisesti kevättulvien aikaan.

Vastaus:

Sekaviemäröinnistä (jäte- ja hulevedet samassa järjestelmässä) tulisi päästä eroon saneeraamalla verkostot yhteistyössä Alva Oy:n ja Jyväskylän kaupungin kanssa. Tämä tavoite toteutuu vähitellen saneerausohjelman edetessä, nopeita ratkaisuja ei ongelmaan ole valitettavasti mahdollista saada. Hannikaisenkadun hulevesien hallinnan tilannetta parannetaan 2026 vuoden aikana Alvan toimesta ja Rajakadun sekaviemäröinnin poisto ja toteutus odottaa hallinto-oikeuden valituksen ratkaisua.

4.2. Kaupungin metsäohjelman toteutuminen ja asukkaiden kuuleminen lähimetsien hoidosta s. 34–41 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

6. Kaupungin metsien maaperän ja puuston varastoiman hiilidioksidin laskentaa on kehitetty, mikä antaa pohjaa arvioida kaupungin metsiin liittyviä erilaisia arvoja.

Vastaukset alla sinisellä

- Lähimetsien osuus Jyväskylän kaupungin omistamista metsistä on noin 14 prosenttia ja ulkoilu- ja virkistysmetsien noin 29 prosenttia. Asukaspalautteen perusteella lähi-, ulkoilu- ja virkistysmetsiä raivataan liian harvoiksi, sopivasti tai liian vähän. Jyväskylän kaupungin puunmyyntisopimuksen mukaan asutuksen lähimetsissä toimitaan PEFC-sertifikaatin mukaisesti FSC-sertifikaatin sijaan. Kaupungin metsävastaavilta saadun selvityksen mukaan käytännössä on toimittu FSC-sertifikaatin mukaisesti.

Metsäpalvelut saa palautetta toiminnastaan useista kanavista, mm. kaupungin palautekanavalta, kollegoilta muista organisaatioista, yhteistyöpalavereista sekä suorina yhteydenotoina kaupunkilaisilta. Kuten arviointikertomuksessa mainitaan, saadun palautteen sisältö vaihtelee paljon. Metsäpalvelut myös pyytää palautetta toiminnastaan, erityisesti lähimetsien hoidon toteutuksen yhteydessä. Vuodesta 2013 nykymuotoisina toistettujen asukastyytyväisyyskyselyjen mukaan n. 95 % asukkaista pitää lähimetsien hoitoa tärkeänä.

FSC-sertifikaatti on ympäristöjärjestöjenkin hyväksymä ja huomattavasti PEFC-sertifikaattia vaateliaampi. Toimimme metsissä sen mukaisesti.

- Asutuksen lähimetsien hoito-ohjelman kriteerit olisi hyvä linkittää kaupungin sivustolla hoitokriteereihin ja avata noudatettavan sertifikaatin sisältöä.

Kriteerejä avataan myös tähän vastaukseen. Lähimetsien hoidon tavoitteena on pitää asutuksen lähimetsät turvallisina, viihtyisinä ja elinvoimaisina mahdollisimman vähäisin muutoksin. Hoito-ohjelmalla tähdätään siihen, että kaikki asuinalueet ja niiden ihmiset olisivat tasapuolisessa asemassa suhteessa lähimetsiin. Lähimetsien hoito-ohjelman kierto on n. 12 vuotta, jolloin pystymme kutakuinkin täyttämään alueiden hoidolle asetetut tavoitteet (paikoin raivaustarvetta olisi enemmän ja useammin).

FSC-sertifikaatti ei ota erikseen kantaa asutuksen lähimetsien hoitoon. Se on laadittu kaikkea metsänhoitoa ohjaavaksi kriteeristöksi. Jyväskylän oma Metsäohjelma 2030 ylittää nämä kriteerit.

Verkkosivujen rakennetta ja sisältöä on mahdollista kehittää selkeämmäksi, jotta sieltä löytyvät linkitetyt dokumentit on helpompi havaita ja löytää:

- *Metsänhoidon toimenpideohjelma: [Näin hoidamme metsiämme | Jyväskylä.fi](#)*
- *PEFC- ja FSC-sertifikaatti: [Metsienhoidossa huomioidaan luonnon monimuotoisuuden säilyminen | Jyväskylä.fi](#)*

FSC ohjaa metsien hoidossa keskeisesti mm. seuraavia asioita.

- *säästöpuiden jättäminen hakkuualueille*
- *lahopuuston säästäminen*
- *vesistöjen suojavyöhykkeet (eri vesistöille omat vyöhykeleveydet)*
- *metsänhoitotöiden välttäminen lintujen pesimäaikaan*
- *aina säästettävät metsäkohteet (esim. puron lähiympäristö)*
- *lehtipuuston osuuden lisääminen (10 % lehtipuuosuus)*

Tyypillisesti sertifikaatin vaatimukset täytetään ja ylitetään kaupungin metsien hoidossa. Esimerkiksi pysyvää säästöpuustoa jää kaupungin hakkuissa hyvinkin usein reippaammin kuin mitä sertifikaatti vaatii. Tämä on yksi tekijä, joka on lisännyt ja tulee lisäämään monimuotoisuudelle arvokasta lahopuuta kaupunkimetsissä.

- *Metsien terveysvaikutuksien arvo tulisi tehdä näkyväksi.*

Kaupunkimetsien myönteinen vaikutus kaupunkilaisten terveyteen ja hyvinvointiin on ilmeistä ja tutkimuksilla todennettua. Näitä vaikutuksia turvataan myös metsänhoidollisin toimenpitein kaupungin metsissä.

- *Lähi-, ulkoilu- ja virkistysmetsillä ei ole tuottotavoitetta, mutta niistä saatavalla tulolla kate-
taan kustannuksia. Kaupunkirakennelautakunnan 1.10.2024 päätöksen mukaisesti UPM
Metsä jatkaa Jyväskylän puukauppakumppanina.*
 - *Lähimetsän tulo tulisi ilmoittaa erikseen metsätuloissa.*

*Lähimetsän myyntitulo on saatavilla. Kaupunkirakenteen talousarviossa ei kuiten-
kaan tällä hetkellä eritellä tai seurata metsätuloja hoitoluokan tarkkuudella. Lähi-,
ulkoilu- ja virkistysmetsäkohteillakin toiminnan tavoite on Metsäohjelma 2030:ssa
osoitetun laadun toteutuminen.*

*Kaupunkialueella sijaitsevien lähi- sekä ulkoilu- ja virkistysmetsien hoitoon kohdistuu
kuluja suhteessa enemmän kuin muiden metsien hoitoon ja niistä pois korjatusta
puusta saadaan luonnollisesti myyntitulo normaaliin tapaan. Tuotto- tai katetavoi-
tetta ei ole.*

- *UPM käyttää aliurakoitsijana Metsä-Multiaa. Ohjeiden ja kriteereiden soveltaminen
tulee varmistaa työnjohdolla metsänhoitotöitä tekevien kanssa.*

*Työn laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi olemme luoneet vakiintuneet toimin-
tatavat puukauppakumppanimme UPM:n sekä heidän puunkorjuuta toteuttavan
urakoitsijansa Metsä-Multian kanssa.*

- Eri intressiryhmien kohtaamisten järjestämistä ja osallistavan demokratian tilaisuuksia tulee järjestää riittävästi, koska ne lisäävät yhteistä ymmärrystä vaikeista, ristiriitaisista ja haastavista asioista ja siten edistävät myös valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamista ja helpottavat päätöksentekoa.

Kokoonnumme keskeisten Metsäohjelman sidosryhmien kanssa vuosittain kaksi kertaa. Toinen tapaaminen sisältää myös maastokäynnin kohteella, jossa on juuri hiljattain tehty Metsäohjelman mukaisia toimia.

Lähimetsien hoitotoista tiedotetaan ennen töiden aloitusta asuinalueittain. Erilaisia yhteydenottoja töihin liittyen tulee tyypillisesti kymmeniä joskus jopa satoja (koulut, päiväkodit, liikuntapaikat, muut alueen toimijat). Tällä tavalla asukkaiden kanssa käydään suoraa vuoropuhelua heidän toiveistaan lähimetsiinsä liittyen. Jos innokkuutta on ollut, asukkaiden kanssa on käyty myös maastokävelyillä tutustumassa hoitokohteisiin, vrt. osallistava demokratia.

Näiden lisäksi osallistumme erilaisiin paneeli- ja keskustelutilaisuuksiin harkinnan mukaan.

- Jotta valtuusto- ja kuntalaisaloitteet toimisivat aidosti keskustelua edistävinä, tulisi aloitteiden esityksistä ja vastauksista tehdä seurantaa, miten ne ovat vaikuttaneet tulevien ohjelmien laadintaan ja toimintatapoihin.

Aloitteisiin reagoimisesta/vastaamisesta ja varsinkaan niiden vaikuttamisen seurannasta ei ole yleisiä ohjeita. Metsäpalvelut on vastannut kuntalaisaloitteisiin, jos on sellaisia saanut. Seurantaa vaikuttamisesta ei ole tehty.

- Keski-Suomen liiton tehtäviin kuuluu toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten selvittäminen ja ennakointitiedon tuottaminen. Liiton toimesta tehdään hiilineutraaliustavoitteen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvää seurantaa ja tiedolla johtamisen mallia. Tietolähteet tulee yhdistää metsäohjelman toteutuksen seurantaan kaupungin ja Keski-Suomen tasolla sekä maakohtaisesti. Tätä tietopohjaa voidaan hyödyntää metsäohjelman päivitystyössä.

Keski-Suomen liiton tietolähdearsenaalia, tiedolla johtamisen mallia sekä siitä löytyvää ennakointi- ja seurantatietoa tarvitaan ja hyödynnetään seuraavassa metsäohjelman päivityksessä.

Kehittämisehdotus: Metsäohjelman päivittäminen on ajankohtaista ja tässä työssä sekä yleiskäytävissä tulee ottaa huomioon luontoympäristön eri näkökulmat/monitavoitteisuus; kuten luonnon monimuotoisuuden edistäminen, hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen sekä terveyshyödyt ja viihtyisyys.

Voisiko lähimetsille asettaa kriteerit, joiden mukaan asutuksen läheisyyteen kohdistuu vain välttämättömiä metsänhoitotoimenpiteitä?

Kaupunki on vienyt eteenpäin luontoon/ilmastoon liittyviä tavoitteita vaikuttaen myös muihin maanomistajiin. Eri intressiryhmien kohtaamisten järjestämistä ja osallistavan demokratian tilaisuuksia tulee järjestää riittävästi. Voisiko kaupungin muistakin ohjelmista järjestää asukaspaneelleita/kuntalaispaneelleita, esimerkiksi ennen metsäohjelman päivitystä?

Vastaus:

Kaupunginvaltuuston hyväksymän metsäohjelman kesto on vuoteen 2030. Seuraavan metsäohjelman valmistelutyö on tarkoitus aloittaa noin vuonna 2028.

Lähimetsien hoidon kriteerit on linjattu metsäohjelmassa. Niillä taataan lähimetsien säilyminen mahdollisimman pienimuotoisin, välttämättömin metsänhoitotoimenpitein.

Poikkihallinnollisuus olisi perusteltua monessa asiassa ja toiminnan teemassa. Metsäpalvelut tällä hetkellä vastaa metsäohjelman toteuttamisesta ja päivitystyöstä. Tietoa metsien terveysvaikutuksista hyödynnetään aiempaa enemmän päätöksenteossa.

4.3. Joukkoliikenteen järjestäminen, s. 42–46 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

7. Joukkoliikenteen matkamäärät ovat kasvaneet merkittävästi joukkoliikenteen linjaston laajentumisen. Linjaston laajentuminen on mahdollistanut erityisesti sairaala Novan palvelujen joustavaa saavuttamista. Uudistukset ovat mahdollistaneet myös entistä sujuvamman liikkuksen kaupungin osien välillä. Joukkoliikenteen autojen vaihtamisen sujuvuus on parantunut.

Asiakastyytyväisyyttä seurataan säännöllisesti ja se on pysynyt hyvällä tasolla

Kehittämisehdotus: Tiedonvaihtotapojen luomista hyvinvointialueen kanssa on syytä jatkaa, jotta liikenne voidaan suunnitella asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Tämä auttaa varmistamaan, että joukkoliikenne palvelee hyvinvointialueen palveluverkkoja.

Kaupunkirakennelautakunta vastaa katuinfraan kehittämisestä, joten se voisi arvioida, onko Linkki-linjoilla riittävästi turvallisia pyöräparkkeja

Vastaus:

Tiedonvaihtoa hyvinvointialueen ja Jyväskylän seudun joukkoliikenteen välillä henkilöliikenteeseen vaikuttavista tekijöistä on tavoitteena jatkaa ja organisoida säännöllisiksi tapaamisiksi. Tähän liittyen hyvinvointialuetta on pyydetty nimeämään työryhmään hyvinvointialueen asiasta vastaava henkilö/vastaavia henkilöitä.

4.4. Kaupungin elinvoima – Tavoitteiden toteutuminen valtuustokaudella, s. 47–50 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

8. Jyväskylä on pysynyt tällä valtuustokaudella 2021–2024 lähes samalla tasolla elinvoimaisuudessaan. Keski-Suomen yritysten T&K-investointien määrä on kasvanut, mutta yritysten liikevaihdon kasvattamisessa on haasteita. Työpaikkaomavaraisuus on Jyväskylässä hiukan laskenut vuosina 2021–2023.

Kehittämisehdotus: Alueen yritysten liikevaihto on laskenut jo useamman vuoden, vaikka yritysten lukumäärä ekosysteemien yhteistyöverkostossa on kasvanut. Liikevaihto tulisi myös saada kasvuun.

Millä kaupungin toimenpiteillä tuetaan yritysten kasvua ja kansainvälistymistä? Miten kaupungin yrittäjille antamaan elin-voimalupaukseen on vastattu? Onko näihin uusia keinoja näköpiirissä?

Vastaus:

Yritysten osallistuminen ekosysteemityöhön on ollut kiitettävällä tasolla. Ekosysteemityölle luonteenomaista on yritysten ja oppilaitosten sekä muiden sidosryhmien keskinäinen verkottamistyö. Käytännön toimenpiteet yksittäisten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukemiseksi edellyttävät kuitenkin yritys kohtaista neuvontaa ja yrityksen kasvutavoitteiden tarkempaa hahmottamista. Jyväskylässä toimii noin 9.000 yritystä, joiden joukosta tarkemmalla segmentoinnilla voidaan löytää ne kasvuhaluiset ja -kykyiset yritykset, joihin toimenpiteitä kannattaa suunnata.

Toimialoittain tarkasteltuna painopistealoina ovat ekosysteemisopimuksen kärkialat: uudistuva teollisuus, liikunta, terveyden edistäminen ja hyvinvointi sekä ICT ja kyberturvallisuus. Yritystasolla neuvonnassa keskitytään yrityksen kilpailuedun kirkastamiseen, kasvu- ja TKI-rahoituksen järjestämiseen sekä myynnin ja markkinoinnin riittävään panostukseen. Kasvuhaluisten ja -kykyisten yritysten osalta parannetaan kansainvälistymisvalmiuksia ja kartoitetaan potentiaalisia kohdemarkkinoita.

Elinvoimalupauksen eri osa-alueilla v. 2024 Kuntabarometrin tulokset ovat parantuneet v. 2022 tuloksiin verrattuna. Jyväskylän sijoitus yli 50.000 asukkaan kaupunkien joukossa on noussut sijalta 9 sijalle 4. Yli 100.000 asukkaan kuntien joukossa Jyväskylä oli kuntabarometrin paras.

Yhteiset tapaamiset ja tapahtumat ovat toteutuneet elinvoimalupauksen mukaisesti. Kaupunginjohtaja ja elinkeino- ja työllisyystoimialan toimialajohtaja tekevät yritysten toiveiden pohjalta aktiivisesti yritys vierailuja ja tuovat päätöksentekoon ja kaupungin toimintaan ajantasaista tietoa kaupungin yrityksistä ja yrittäjiltä. PK-yrittäjäillat ovat toteutuneet jokakeväiseen tapaan ja syksyisin järjestetään jo perinteeksi muodostunut kaupungin ja yrittäjäyhdistysten yhteinen Samassa veneessä -tapahtuma

Matkailussa Visit Jyväskylä Region on järjestänyt kansainvälistymispolku-valmennus kokonaisuuden kv-kasvuhaluukille yrityksille jo useana vuonna peräkkäin. Valmennussarjan aikana yritykset saavat valmiuden ja tarvittavat tiedot kansainvälisten matkailumarkkinoiden haltuun ottamiseksi, mm. markkinoinnin ja myynnin, digiostettavuuden, tuotteistuksen, hinnoittelun, matkanjärjestäjätyön ja pr-työn osalta. Valmennuksessa huomioidaan myös laatu- ja vastuullisuusnäkökohdat kilpailuedun varmistamiseksi. Lisäksi jo kv-valmiudet omaavilla yrityksillä on mahdollisuus lähteä mukaan VJR:n kansainvälisen markkinoinnin pakettiin, jossa haetaan asiakkuuksia keskeisiltä markkina-alueilta mm. matkanjärjestäjätyön, media- ja pr-työn ja kampanjoiden avulla.

4.5. Työllisyyden edistämisen vaikuttavuus – Palvelujen järjestämisen siirtyminen kaupungille s. 51–53 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

9. Työllisyyden edistämisen tavoitteet eivät kaikilta osin ole toteutuneet. Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen näkökulmasta siirtymävaihe vuoden 2025 alkupuolella toteutui melko hyvin. Asiakkaiden prosessit eivät katkenneet eikä siirtymävaihe juurikaan näkynyt henkilöasiakkaille.

Todennäköistä on, että työttömyysturvan maksuosuus Jyväskylän kaupungille kasvaa tulevina vuosina vuoden 2024 tasosta, ellei pitkäaikaistyöttömyyttä saada laskemaan. Työttömyysturvan maksuosuuden vaihteluväli tulee olemaan noin 10 miljoonaa euroa talousarviossa 2025 arvioidusta tasosta (26,7 M€). Maksuosuuteen on varauduttava. Jyväskylä – Muuramen ja muiden Keski-Suomen työllisyysalueiden työllisyyden edistämisen innovaatioilla on ratkaiseva merkitys myös kaupungin talouden tasapainottamisessa.

Kehittämisehdotus: Työllisyyttä edistävien toimintatapojen kehittämisessä oleellista on, miten työllisyysalue ja siihen kuuluvien kuntien elinvoimayksiköiden kanssa saadaan aikaan vaikuttavaa yhteistyötä. Miten Jyväskylän ja Muuramen kaupunkien elinvoimayksiköt ja työllisyysalue yhdessä edistävät elinkeinoja ja työllisyyttä; uutta yrittäjyyttä?

Vastaus:

Yhteistyökäytänteet Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueella ovat muotoutumassa myös elinkeinopalveluiden osalta. Jyväskylä ja Muurame on jo ennen työllisyysalueen käynnistymistä tehnyt tiivistä yhteistyötä elinvoima- ja elinkeinopalveluiden osalta. Suunnitteilla on esimerkiksi hankeyhteistyötä tälläkin hetkellä.

Muuramella on hyvät käytännöt esimerkiksi yrittäjyyteen ja erityisesti nuorten yrittäjyyden tukemiseen ja uusien yritysten perustamiseen. Tässä tulemme vahvistamaan yhteistä tekemistä ja hyvien käytänteiden jakamista.

Uusille yrittäjille on meillä yhtenevä palvelumalli olemassa. Tässä yhteistyössä Gradian Yritysidealla on merkittävä rooli, jossa yrittäjyyttä tuetaan sekä suunnitteluvaiheessa että myös y-tunnuksen perustamisen jälkeen. Jyväskylästä järjestetään keskistetyksi esimerkiksi starttirahan hakemiseen ja käsittelyyn liittyvät palvelut työllisyysalueella.

4.6. Asukkaiden hyvinvointi – Kasvun ja oppimisen palvelut, s.54–62 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

10. Jyväskylän verorahoitus suhteessa kaupungin nettokäyttökuluihin on vertailukaupunkeja matalampi. Talouden sopeutustoimia, kuten tuntijaon pienentämistä, koulunkäynninohjaajien määrän vähentämistä ja aine-, tarvike- ja tavaramäärärahojen supistamista, on tehty erityisesti vuonna 2024. Nämä toimet estivät tilinpäätöksen mukaan kaupunkistrategian mukaisen tavoitteen saavuttamisen eli sen, että kaupunki sijoittuu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen resurssoinnissa viiden parhaan joukkoon asukaslukuun suhteutettuna Suomen 10 suurimman kaupungin vertailussa. (Vuoden 2024 nettokäyttökustannuksia ei ole arviota tehtäessä ollut vielä saatavissa.)

Mikäli resurssit (eurot) suhteutetaan kyseistä ikäluokkaa kohti, kaupunkistrategian mukainen sijoitus toteutuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta (viidentenä suurten kaupunkien joukossa), ja perusopetuksen osalta kaupunki on seitsemäntenä vuosien 2023 nettokäyttökulujen mukaan.

Kehittämisehdotus: Eri ohjelmien ja suunnitelmien yhdistäminen ja tiivistäminen voisi parantaa niiden toteutumisen seurantaa ja raportointia.

Vastaus:

Strategian päivityksen yhteydessä tarkastellaan koko kaupungin tasolla ohjelmien ja suunnitelmien kokonaisuutta. Tarkoituksena on soveltuvin osin tiivistää ohjelma- ja suunnitelmatyötä, huomioiden

kuitenkin lakisääteiset suunnitteluvuorot sekä minimivaatimukset. Ohjelma- ja suunnitelmatyön tiivistämisellä pyritään toiminnan ohjauksen tehostamiseen ja keskeisimpien kehittämistavoitteiden tunnistamiseen ja priorisointiin. Ohjelma- ja suunnitelmatyössä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttaa kaupunginvaltuuston talousarviossa toiminnan resurssoinnista tekemät linjaukset.

4.7. Opiskeluhoito sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki Jyväskylän kouluissa, s. 63–67 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

11. Opiskeluhoitoon sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen tavoitteet toteutuvat osittain. Psykologien ja kuraattorien resurssipula hidastaa palvelujen saatavuutta. Opiskeluhoitoon palvelut eivät aina ole saatavilla riittävästi, mikä vaikuttaa tuen tarpeenmukaisuuteen. Oppilaan tuen kokonaisuus rakentuu moniammatillisessa yhteistyössä. Opiskeluhoitoon kokonaisuuden arviointia on kehitetty, mutta haasteita on edelleen.

Kehittämisehdotus: Opiskeluhoitoon sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen vastualueisiin toivotaan lisää selkeyttä. Koulu-kohtaista arviointia tästä kokonaisuudesta tulee kehittää niin, että tuen kokonaisuuden toteutumisesta saadut tulokset voidaan käsitellä ja hyödyntää systemaattisesti sekä hyvinvointialueella että kaupungissa ja opiskeluhoitoon yhteistyöryhmissä.

Yhteisöllistä opiskeluhoitoa tulee vahvistaa, sillä tämä voi tukea myös yksilökohtaista opiskeluhoitoa ja ennaltaehkäistä sen kuormittumista.

Vastaus:

Opiskeluhoitoon sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen vastualueet ja roolit on selkeytetty toukokuussa 2025 päivitettyssä esi- ja perusopetuksen kuntakohtaisessa opiskeluhoitosuunnitelmassa. Opiskeluhoitosuunnitelmalla varmistetaan, että kaikki toimijat tietävät vastuunsa ja yhteistyön rakenteet oppimisen ja koulunkäynnin tuen ja opiskeluhoitotyön osalta. Vastualueet ja roolit käsitellään yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä, jonka vastuulla on viestiä niistä kouluyhteisössä.

Koulukohtaisessa opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellään yhteisöllisen työn painopisteet (esim. tunne- ja vuorovaikutustaidot, kiusaamisen vastainen työ) ja niitä edistävät konkreettiset toimenpiteet. Yhteisölliseen työhön käytettävää resurssia arvioidaan säännöllisesti opiskeluhoitoon monialaisessa ohjausryhmässä.

Opetushallituksen rahoittamassa Yhteisessä koulussa -hankkeessa 2025–2027 tuetaan ja kehitetään yhteisöllisen opiskeluhoitotyön suunnitelmallista johtamista ja arviointia. Opiskeluhoitoon ohjausryhmä on tiivisti mukana arvioinnin kehittämistyössä, jotta vaikutukset hyödyttävät eri toimijoita monialaisesti.

4.8. Kaupungin digitalisaation kärkihankkeiden eteneminen ja digiturvallisuus s. 68–72 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

12. Digitalisaation kärkihankkeet ovat osittain yhteydessä toisiinsa, jolloin esimerkiksi DigiOne-hankkeen viivästyminen on vaikuttanut varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoon hidastavasti. DigiOne-hankkeen viivästymisen vuoksi talousarviossa asetetut tavoitteet eivät toteutuneet täysimääräisenä vuonna 2024 eivätkä tarkasteluvuonna 2025.

Perustietotekniikan ulkoistus Tiera Oy:lle on toteutunut palvelulupauksen mukaisesti. Tulevina vuosina palvelulupauksen toteutumista tulee myös pystyä mittaamaan, jolloin ulkoistuksesta voidaan luoda kattavampaa analyysia.

Jyväskylän digitaalinen kypsyysaste on tasolla 2 ja sen odotetaan nousevan vuonna 2025 tasojen 2 ja 3 välille. Lähitulevaisuudessa digitalisaation kypsyystason nostaminen on tärkeä kehittämis-kohde.

Kehittämisehdotus: ICT-palveluiden kustannustehokkuuden seuranta ja raportointi on tärkeää tekoälyn käyttöön-oton/hyödyntämisen rinnalla, koska osa toiminnoista on ulkoistettu.

Kaupungin olisi hyvä systemaattisesti arvioida uuden teknologian käyttöönoton vaikutusta sekä henkilöstön työn tekemiseen että asiakkaille ja kuntalaisille järjestettäviin palveluihin; mitä palveluja on korvattu digipalveluilla?

Vastaus:

Digione-hankkeen edetessä käyttöönottovaiheeseen v. 2025 aikana ja lopulta laajamittaiseen tuottokäyttöön on sivistyksen toimialalla seuraava kehityskohde varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän uusiminen. Tähän valmistelevia suunnittelutehtäviä ja kartoituksia on jo toteutettu, mutta seuraavan kehitysprojektin toteutumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää saada ensin digione-hanke vahvasti siirtymään kehityksestä käyttöönottoihin, jotta digione-hankkeelle varattua kehitysresurssia voidaan kohdentaa tarvittavalla laajuudella varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän hankintaan ja käyttöönottoon.

Tieran tuottamista perustietotekniikan palveluista tuotetaan toimittajälähtöisesti palvelutasoa mittaavaa tilannekuvaa kuukausittain. Tämän perusteella palvelut on toteutettu hyvällä tasolla, mutta lähitulevaisuudessa tulee arvioida tuotannossa olevaa palvelukokonaisuutta suhteessa sovittuun sekä kaupungin varsinaiseen palvelutarpeeseen esim. toteuttamalla erillinen auditointiselvitys palvelukokonaisuudesta.

Varovaista kehitystä kaupungin digitalisaatioasteessa on tapahtunut v. 2025 aikana, mutta kehityskaskeleet ovat edelleen kuitenkin maltillisia. Kaupungin tulee kohdistaa resursseja tarkasti harkiten digitalisaation kehitykseen, mikäli arviointiasteikolla halutaan tavoitella korkeampaa digitalisaation astetta. Lähitulevaisuudessa kaupunki tulee ottamaan ja kouluttautumaan tekoälyn käyttöön sekä käynnistää kokonaisarkkitehtuurin yhtenäisen kuvaamisen, jotta digitalisoitavia kehityskohteita on helpompi tunnistaa hahmottamalla kokonaiskuvaa yksiselitteisemmin.

4.9. Jyväskylä Sinfonia Paviljonki-rakennuksessa, s. 73–76 /

YHTEENVETO

13. Paviljongin tilat ovat palvelleet Jyväskylä Sinfonian yleisöä hyvin. Henkilökunnan sosiaalityö on ollut parantamisen varaa, mitä on ryhdytty korjaamaan.

Konsertit Paviljongissa ovat kiinnostaneet yleisöä. Asiakaslähtöisyyttä on edistetty lisäämällä digitalisuutta markkinoinnissa ja lipunmyynnissä.

Vastaus:

Paviljongissa sijaitsevilla Jyväskylä Sinfonian tiloissa ei ole ollut henkilökunnalle WC-tilaa, koska henkilökunnan on suunniteltu käyttävän Paviljongissa tilojen läheisyydessä sijaitsevia muita WC-tiloja, eikä Sinfonian henkilöstön tiloissa ole tarvittavaa viemärintä. Muiden WC-tilojen käyttö on kuitenkin todettu hankalaksi toiminnan aikana ja henkilökunnan WC-tilat toteutetaan A-hallin teknisen tilan kylkeen rakentamalla uusi WC-tila.

4.10. Jyväskylän kaupunginteatteri väistötiloissa, s. 77–81 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

14. Teatterin väistötilat eivät ole optimaaliset ja aiheuttavat toiminnallisia haasteita. Talouden sopeuttaminen on heijastunut toimintaan, jolloin lipunmyynnissä on jääty reilusti tavoitteesta, ja esitykset ovat pudonneet noin puolella. Lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa ei ole pystytty kehittämään kaupunkistrategian tavoitteen mukaisesti. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista teatteri on kuitenkin edistänyt kirkastamalla imagoaan ja hankkimalla valtakunnallista arvostusta.

Kehittämisehdotus: Vaikka Jyväskylän kaupunginteatterin valtakunnallinen näkyvyys on vahvistunut, voisi yhteismarkkinointia erityisesti kaupungin muun kulttuuritarjonnan ja palvelujen kanssa edelleen tehostaa.

Vastaus:

Kulttuurikaupunki Jyväskylän yhteismarkkinointia ja viestintää on rakennettu nykyisen kulttuurisuunnitelman puitteissa suunnitellusti resurssit huomioiden. Yhteismarkkinoinnin käytänteet, rakenne ja markkinoinnin runko (resurssit huomioiden) on saatu rullaamaan, on yhteismarkkinoinnin henkilöresursseja kohdennettu myös teatterin markkinoinnin koordinoitiin. Tällä kohdennuksella toivotaan saatavan edelleen synergiaetuja myös ehdotuksessa kuvattuun yhteismarkkinoinnin tehostamiseen.

4.11. Liikuntaneuvonta osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, s. 82–85 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

15. Keski-Suomessa liikuntaneuvonnasta vastaavat kuntien liikuntapalvelut. Erilaisia liikkumiskokeiluja ja liikuntaneuvonnan starttiryhmiä voivat olla mukana tarjoamassa myös alueen paikallisyhdistykset ja yksityiset palveluntuottajat.

Liikuntaneuvonta on myös osa hyvinvointialueen elämäntapaohjauksen hoito- ja palveluketjuja. Jotta palvelu olisi kaikkien keskisuomalaisien saatavilla, tulisi sen järjestämisestä ja rahoituksesta sopia kun-tien ja hyvinvointialueen kesken.

Liikuntaneuvontapalvelu tukee Jyväskylän kaupunkistrategian toteuttamista. Liikuntaneuvonta on kirjattu valtuuston hyväksymään hyvinvointisuunnitelmaan ja liikkumisohjelmaan. Asiakastyytyväisyyttä on arvioitu valtakunnallisella itsearviointityökalulla ja Jyväskylän osalta menetelmiä ja sisältöä pidetään lähes hyvinä (65 %).

Kehittämisehdotus: Tarkastuslautakunta suosittaa liikuntaneuvonnan ajanvarauksen laajentamista/joustavoittamista resurssien puitteissa.

Kolmannen ja yksityisen sektorin toimijoiden tiiviimpi mukaanotto palveluketjuihin voisi laajentaa ja monipuolistaa liikuntaneuvontapalveluja.

Vastaus:

Liikuntaneuvonta on selkeästi tunnistettu tärkeäksi osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä kuntatasolla että hyvinvointialueen palveluketjuissa. Erityisesti maininta Jyväskylän kaupungin strategisesta sitoutumisesta liikuntaneuvontaan sekä asiakastyytyväisyyden seuranta ovat merkkejä tavoitteellisesta ja vaikuttavasta työstä.

Tarkastuslautakunnan suositus ajanvarauksen laajentamisesta sekä kolmannen ja yksityisen sektorin entistä tiiviimpi mukaanotto ovat kannatettavia kehitysehdotuksia. Nämä voisivat lisätä palvelun saavutettavuutta ja tarjonnan monipuolisuutta eri väestöryhmille. Ajanvarauksen osalta kehittämismahdollisuuksia selvitetään parhaillaan.

Samalla on tärkeää huolehtia siitä, että yhteistyö eri toimijoiden välillä on selkeästi organisoitua ja asiakaslähtöistä. Tällä hetkellä liikuntaneuvonnan palveluketjuja kehitetään yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa. Aluehallintovirasto on myöntänyt liikuntapalveluille avustusta kehittämistyöhön.

Palvelun saatavuuden ja rahoituksen turvaamiseksi yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueen välillä on keskeisessä asemassa. Yhteisesti sovitut toimintamallit ja resurssit voivat luoda kestävän pohjan palvelun pitkäjänteiselle kehittämiselle. Palveluketjujen kehittäminen yhteistyössä Hyvinvointialueen kanssa on ollut sujuvaa. Tällä hetkellä kehittämistyön alla on muun muassa lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan palveluketjut. Kehittäminen on osa Liikkuva koulu ja KouluPT- ja Liikkuva kunta-hankkeita.

4.12. Tarkastuslautakuntien yhteinen arviointi – Työllisyyden edistämisen yhdyspinnat, s. 86–93 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

16. Työllisyyttä edistävien toimintatapojen kehittämisessä oleellista on, miten työllisyysalue ja siihen kuuluvien kuntien elinvoimayksiköiden kanssa saadaan aikaan vaikuttavaa yhteistyötä. Miten kuntien elinvoimayksiköt ja työllisyysalue yhdessä edistävät elinkeinoja ja työllisyyttä; uutta yrittäjyyttä?

Voisivatko työllisyysalueet selvittää, miten suojaosan poistuminen on vaikuttanut työn vastaanottamiseen ja yritysten rekrytointiin saada työntekijöitä?

Kuntouttavan työtoiminnan mittarina käytetään asiakasmäärää. Mitkä ovat työllisyysalueiden ja kuntien odotukset kuntouttavan työtoiminnan vaikutuksista/vaikuttavuudesta?

Vastaus:

Elinvoima- ja elinkeinopalvelujen tiivis yhteys työllisyyspalveluiden kanssa on erittäin olennainen osa työllisyyden hoitoa. Työpaikkoja syntyy alueen kasvaviin yrityksiin ja alueelle sijoittuviin yrityksiin. Elinkeinopalveluiden roolina on osaltaan vauhdittaa yritysten kasvua ja tätä kautta vahvistaa myös alueen työllisyystilannetta. Elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden saumatonta yhteistyötä alueen yritysten palveluissa on ehdoton edellytys työllisyyden parantamiselle. Työllisyyspalvelujen keskeinen tehtävä on vastata yritysten rekrytointi- ja osaajatarpeisiin nopeasti ja joustavasti. Yhdessä elinkeinopalveluiden kanssa pystymme ennakoimaan ja ennen kaikkea ratkaisemaan osaajahaasteita tarjoamalla suoran soveltuvia tekijöitä tai vaihtoehtoisesti koulutusratkaisuja, joilla yritysten osaajatarpeet saadaan ratkaistua parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä edellyttää myös saumatonta yhteistyötä alueen kaikkien oppilaitosten kanssa.

Suojaosan poistuminen

Työmarkkinatuen suojaosan poistuminen on herättänyt paljon keskustelua ja huolta erityisesti osa-aikatyön ja keikkatyön kannattavuudesta. Suojaosan poisto tarkoittaa, että työttömyysturvan saaja ei voi enää ansaita 300 euroa ilman, että se vaikuttaa päivärahaa. Tämä on osaltaan vaikuttanut työnhakijoiden osalta osa-aikatyön houkuttelevuuteen. Erityisesti tämä heijastuu terveydenhuollon tehtäviin sekä palvelualoille. Toisaalta palvelualoilla on jo vuosia ollut paljon tehtäviä, jotka täytetään henkilöstöpalvelualan yritysten kautta eli vuokratyövoimana. Eikä suojaosan poisto ole mittavassa määrin heijastunut esimerkiksi vuokratyön välitykseen.

Tutkimusten mukaan suojaosa lisäsi työttömien kiinnostusta satunnaiseen työhön sekä osa-aikaiseen työhön mutta sen vaikutukset kokoaikaiseen työllistymiseen näyttää jääneen vähäisiksi.

Tarkempaa selvitystä suojaosan poistamisesta on varmasti hyvä tarkastella erityisesti valtakunnan tasolla.

Kuntouttavan työtoiminnan mittarina käytetään asiakasmäärää. Mitkä ovat työllisyysalueiden ja kuntien odotukset kuntouttavan työtoiminnan vaikutuksista/vaikuttavuudesta?

Kuntouttava työtoiminta on tärkeä palvelu, joka tukee aikuisten työ- ja toimintakykyä. Sen ensisijainen tavoite ei ole aina työllistyminen vaan hyvinvoinnin ja toimintakyvyn parantaminen. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärät ovat alkuvuoden 2025 aikana toteutuneet matalampina kuin edeltävinä vuosina. Toukokuussa 2025 Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueella oli kuntouttavassa työtoiminnassa 738 asiakasta kun vuotta aiemmin asiakkaita oli palvelussa 843. Kuntouttavaa työtoimintaa tuottaa hyvinvointialue itse ja omatuotannon lisäksi palveluja hankintaan alueen toimijoilta. Kuntouttava työtoiminta on oikein kohdennettuna erittäin hyvä palvelua asiakkaille, joille työelämään palaaminen on eri syistä johtuen suoraan mahdotonta tai esimerkiksi terveydelliset haasteet vaikeuttavat työhön paluuta. Kunnan odotukset kuntouttavan työtoiminnan palvelulle on erityisesti se, että asiakkaat pääsisivät palvelutarpeensa mukaisesti palveluun viivytystä ja työtoiminta jaksot olisivat suunniteltu tavoitteelliseksi kokonaisuuksiksi. Kuntouttavan työtoiminnan suora vaikutus esimerkiksi työllistymisenä on vähäistä, mutta sen merkitystä osana työelämään paluuta ei voi väheksyä. Palvelujaksot ovat usein pitkäkököjä ja kuntoutuminen vie paljon aikaa. Näitä palveluja tulisi olla mahdollisuus tarjota siinä määrin, kun asiakkaidemme osalta on arvioitu. Keskeistä on myös palvelujaksojen aloitus silloin, kun asiakas on motivoitunut palveluun ja pitkiä jonotus/odotusaikoja tulisi pystyä välttämään.

Kuntouttava työtoiminta on siirtymässä takaisin kuntien vastuulle vuodesta 2027 alkaen. (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta)

Luku 6 Muita selvityksiä, s. 96–100

6.1. Kaupungin yt-menettelyt vuosina 2023 ja 2024, s. 97–99 /

YHTEENVETO JA KEHITTÄMISEHDOTUS

17. Kaupungin mittavien toiminnan ja talouden sopeutustarpeiden vuoksi työntekijäkokemusten selvittäminen on jäänyt tekemättä. Peräkkäisinä vuosina 2023 ja 2024 yt-neuvotteluiden läpivieminen on kuormittanut merkittävästi kaupunkiorganisaatiota ja henkilöstöpalveluita sekä henkilöstöä.

Kehittämisehdotus: Kaupunginhallituksen tulee huolehtia siitä, että henkilöstötyön linjaukset toteutuvat kaupungin työnantajakuvan parantamisessa.

Vastaus:

Kaupunginhallitus voi huolehtia ja valvoa henkilöstötyön linjausten toteutumista kaupungin työnantajakuvan parantamisessa erityisesti koko kaupungin organisaation kattavan henkilöstökyselyn tulosten kautta.

Kaupungin henkilöstökysely on toteutettu keväällä 2025. Kysely on työhyvinvointikysely ja se on toteutettu eläkeväkuaattaja Kevan työkalua hyödyntäen. Verkkokyselyn kaupunki on kuitenkin toteuttanut itsenäisesti. Kyselyn aihepiirit käsittelevät työyhteisöjen toimivuutta ja arkea, esimiestyötä ja johtamista, työtehtäviä ja omia voimavaroja. Kysely on tarkoitus toteuttaa muutaman vuoden välein.

Yksi tärkeimmistä kysymyksistä oli; Suosittelisitko nykyistä työpaikkaa tuttavillesi? Henkilöstökyselyyn vastanneista 77,7 prosenttia suosittelisi nykyistä työpaikkaa (Jyväskylän kaupunkia) tuttavil-

leen. Jyväskylän kaupungin verrokeiksi on Kevan taholta asetettu työkalussa suuret kunnat. Anonymien kahdentoista kunnan joukossa Jyväskylän kaupunki asettui puoliväliin, suosittelevien vastausten vaihteluväli oli 76 – 80 prosentin välillä. Kokonaisuutena henkilöstökyselystä on noussut kehittämis-toimenpiteitä, joita erityisesti on tarpeen toteuttaa työyhteisötasolla ja nuo toimenpiteet tarvitsevat niihin asianmukaisen resurssoinnin.

Henkilöstötyön linjausten mukaisia toimenpiteitä on toteutettu, mutta talouden tasapainottamisen vuoksi ei linjausten mukainen toiminta ole ollut kuitenkaan täysimittaisesti mahdollista resurssien niukentuessa.

Linjauksissa on kaikkiaan yksi viisi teemaa. Yksi teema on se, että meillä on sopiva määrä osaavaa, työkykyistä ja motivoitunutta henkilöstöä tarkoituksenmukaisissa työtehtävissä. Toimenpiteistä on esimerkiksi toteutettu vastuullista henkilöstösuunnittelua ja rekrytointia, painotus on ollut taloudellisesti kestävässä henkilöstösuunnittelussa. Tehtäväkuvat ja tehtäviin määritellyt kelpoisuusvaatimukset ovat kohdallaan on toinen tämän teeman esimerkkitoimenpiteistä. Myös tehtäväkuvien päivittämistä ja selkiyttämistä on tehty. Tavoitteena on ollut, että tehtävien sisältöä ja laajuutta sekä kehittämistarpeita punnitaan esimerkiksi henkilöstön saatavuus ja tehtävien houkuttelevuus huomioiden. Osittain osana talouden tasapainotustyötä ja henkilöstön tiivistämistä, tehtäväkuvat ovat osassa tilanteita jopa laajentuneet aiemmasta. Tämäkin voi olla osaamisenäkökulmasta palkitsevaa, mutta on tunnistettu myös tarpeita tehtävien rajaamiselle, jotta toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla henkilöstön saatavuus ja tehtävien houkuttelevuus.

Teeman esihenkilönä olemme aktiivisia johtajia toteuttamiseksi on myös tehty monia toimenpiteitä. Yhtenä merkittävimmistä on velvoittavan esihenkilöiden koulutusohjelman käynnistyminen.

Kolmantena teemana viidestä esimerkkinä ja erityisesti työnantajakuvaan painottuva on seuraava: Kiinnitämme huomiota osallisuuteen, yhdessä tekemiseen, aitoon ja positiiviseen työnantajakuvaan, uudistumiskykyyn sekä terveisiin työn rakenteisiin. Toimenpiteenä tähän teemaan on esimerkiksi seuraava: Teemme sen eteen tekoja, että meille halutaan tulla ja meillä halutaan olla töissä. Olemme kiinnostava ja turvallinen työnantaja, jonka työtehtäviin haluavat monenlaiset työntekijät. Osaamme kertoa entistä paremmin moninaisista ja merkityksellistä tehtävistämme sekä siitä millaista on olla meillä työssä. Samoin esimerkkinä seuraava toimenpide: Teemme työhyvinvoinnin johtamisesta tiekartan ja toimimme sen viitoittamalla tavalla.

Kokonaisuutena molempiin toimenpidekokonaisuuksiin on tehty asioita, mutta parannettavaa on edelleen ja sitä voidaan tehdä erityisesti kokonaisvaltaisen resurssoinnin ja kehittämisen avulla. Tämä tarkoittaa sitä, että yksittäisten toimenpiteiden lisäksi (esimerkiksi some-näkyvyyden lisääminen ja kehittäminen, yksittäiset toimenpiteet henkilöstön palkitsemiseksi ja perehdyttämisen kehittämiseksi sekä työhyvinvoinnin kehittämiseksi) tarvitaan resurssointia pitkäjänteisemmän ja kokonaisvaltaisemman työn varmistamiseen em. teemojen osalta.

Henkilöstötyön linjausten konkreettisessa toimenpiteistämisessä näkyy toteutunut talouden tasapainottamisen kausi. Tästä huolimatta monia asioita on saatu myös edistettyä ja edelleen on tarpeen tehdä kehittämistyötä. Henkilöstötyön linjaukset ovat voimassa vuosille 2022 – 2025.